

САҢА ОЛОХ

Чурапчыга күн тахсар!

2012 жыл
Бэс ыйын
28
күнэ
ЧЭПНЭР
№ 85-86
(10518-10519)

ХАКЫАТ 1951 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Ыччат политика

Ыгырыгы

ЭДЭР ЫЧЧАТ ҮЛЭБЭ ТУРУНАР

Сайыгы кэмгэ үлэ кордонор эдэр ыччат элбир. Кинилэр бары кампсул кэмгэр үлэбэ кинрон хамнастанан, донно-ругар көмө буолуохтарын баараллар.

Тарилтэлэргэ практиканнар, солбуйааччылар үлэбэ кинрэллэр. Маны тэнэ республика үрдүнөн сайыгы кэмгэ студенттар стрей этэрээтэрэ бааллар. Бу этэрээттер хас сыл айы студенттары түмэн, бэйэбит республикабыт иһигэр уонна атын дойдуга дуогабарынан үлэлэтэллэр. Манны студенттар бэйэлэрэ бааран турар кинрэллэр. Эдэр ыччаты кытта үлэлэх министество Болгарияны, Сахалины, Татарстаны кытта биһигэ үлэлэхтэр. Олор хас сыл айы Саха сириттэн биһиги өрлөр-бут атын дойдуга, онтон атын дойдуга өрлөр-бут биһигэ үлэллиллэр. Ол курдук, бэйэ-Сахалинга уонна Камчаткага уопсайа 350 ыччат барар. Бу мантан 150 ыччат Камчаткага, 200 ыччат Сахалинга

ыгырылынылар. Ыччат үөрө-көтө ыраагы аахсыбакка, үлэли барар эбит. Республика Сахалины кытта үлэлэспитэ балай да кэм ааста. Онон өрлөр уопуттаахтар. Ол эрэн, бэйэбит бастакыларын улуустартан өрлөрү ийдэ бараллар. Ол курдук, Нам уонна Чурапчы улуустарыттан 15-тии студенттары ыгырыбыттар. Сахалинга ЧГИФКСИ 15 студена (10-на уол, 5-нэ кыыс) аманна, от ыйын 15 күнүттэн балтараа ыйга бараллар. Кинилэр онно тиийэн балык собуотугар үлэлир буолаллар. Кыргыттар собуотка балык иһин ыраастаахтар, уолаттар балыктыылар. Хамнастара 20 тыһ саадаланар. Ону тэнэ үлэлир таһаһынан, инструменнарынан, олорор дьонун хааччыйаллар. Дьыһа хоско 4-түү - 6-лыи киһи буолан олоролор.

Чурапчы студентара бу бастагы эр барыылара буолбатах. Ол курдук, аастыт 2011 сылга Амурскай уобалас тимир суолугар үлэлээн кэл-

биттэрэ. Чурапчы эдэр ыччатын түмэн, хомуйан араас дьаһаллары, үлэни-хамнаһы көдүүстэ-эхтик ыгыталларын иһин 2011 сылга Чурапчы улуусун эдэр ыччат политикаһыгар отдела "Лучшая организация - партнер" дьон анал ааты ылыыта. Ол барыта студенттарбыт көрдөрүүлэриттэн буоллаа. Өрлөр атын да сиргэ сыдыан, бэйэлэрин культураларын көрдөрөр, төрөбүт сирдэрин ааттатар буоллактара.

Маннык биһигэ үлэлэһи ыгытыларга үлэбэ-хамнаска эрэ буолбакка, киһи доррдуу, эһиэтинэстээх, сир дойдуну биһэр буоларыгар көмөлөһөр дии саныыбын. Студенттар үлэлээн, инниэтин олохторугар бэлэмнээх буолаллар. Маннык сыдыан өрлөр билсэн-көрсөн, уопутуран, кэһиһи үөрэхтэрин бүтэрэн үлэ булалларыгар бастагы хардыылара буолар.

Туйаара
ПОСТНИКОВА.

ОТТООХУНГА СУҔАЛЛЫК ТУРУНУОХХА!

Бэйэбит сайын кураан күннэр тураннар, ардаа-бакка от үкүүтэ мөлөх. Онуоха эбии аһыга хойуугук үөскээтэ. Ол курдук улуус 7 нэһилээх 1309 гектар сир кэрийэн көрүүтэ 1 кв метргэ 43,4 аһыга баара биллэнэ. Ходуһа буорту онорууга, сирингэ 1 кв метргэ 10 аһыгата ордук баар

буоллаһа. Норматтан таһаһан буолар. Барыта 654 гектар сиргэ аһыганы ыстаран эмтээһин ыгытылыыта. Ити оттонор ходуһа уопсай ахсааныгар ылаахха олус кыра.

Бу күннэргэ аһыга улаатта, оту сиргэ күннэргэ күүһүрэр, тэнийэр. Онон бу күннэргэ

ардах түһэн от үүнэрин кэтэспэккэ, аһыга оту сириттэн бөлүһүнэн ходуһага оттуу килэрэ охсуоха наада. Бэйэ сириттэр кыра да үүнүүнү хааларбакка оттоохун сүөһү ахсаанын эңиреппэккэ иһиттэ улахан оруоллаах буолуота.

Тыа хаһаайыстыбатын
управления.

Болбойун!!!

БАҔААРТАН СЭРЭХТЭЭХ БУОЛУОХХА!

Бу күннэргэ Саха сирин үрдүнэн ойуур баһаардара элбэх сиргэ бэлэмнэллэр. Куһаас күннэр буоланнар уот турар куттала олус улахан.

Российской Федерация Правительствотун ытам ыйын 17 күнүгэр "Тыа баһаардара турууларынан сиргэстэн ойуурга ыскаллаах быһыы-майгы" туһунан 376 №-дээх ыйааһар уонна баһаар турар куттала улааһытынан Саха Республикатын Президентэ Е.А. Борисов бэс ыйын 18 күнүгэр "Тыа баһаардара турууларынан Саха Республикатын муниципальнай териллиэстэри-

гэр ыскаллаах быһыы-майгы режимин биллэрэр туһунан" ыйааһа тахсыбыта.

Ыйаахха бэс ыйын 18 күнүттэн тыа баһаара күүскэ турбут улуустарыгар ыскаллаах быһыыны-майгыны биллэриллибитэ. Ити иһигэр Чурапчы улууһа эмиз килрибитэ.

Улуускуттар бэйэбит сайын барыта 9 тыа баһаара турда. Кэлин 4 сиргэ - Арыылаах нэһилиэгэр Таба Баалыга, Мындааайыга, Чакырга, Дирингэ уот турбута. Арыылаахха 16 киһи парашотунан түһөн умулларына үлэлилэр. Мындааайыга ГАЗ "Центрлес", лесни-

чество 19 үлэһитэ сыдыаллар. Чакырга 11 гектар тыа умайда, ГАЗ "Центрлес", Лесничество үлэһиттэрэ умуллардылар. Мындааайыга, Чакыр нэһилиэгтэрэ булууктаах трактор туруордулар. Уот турбут биричиоптэ-этинтэн.

Амма улуус турбут баһаарга умуллары ыгытылыбат. Уу кыайан хааччылылыбатынан, суол суоһунан.

Бу күннэргэ уот турар куттала ааста. Чурапчыбыт улуусун олохтоохторун уоттан сэрэхтээх буолууга ыгытыбыт.

Мэҥэ-Хаҥаластаагы лесничество Чурапчытаагы филиалы.

Сонуннар

СЛЕТКА СЫРЫТТЫБЫТ

Бэс ыйын 13 күнүгэр Хаҥалас улуусун Еланка нэһилиэгэр (биһиги туристическай база) республика фермердэрин 8-с төгүлүн ыгытылар бастаһан уонна эдэр фермердэр слетка буолан ааста.

Бу тэрээһингэ СР тыатын хаһаайыстыбатын уонна ас-үөл политикаһыгар министри солбуйааччы Н.С. Афанасьев, тыа сирин территориятын сайдыытыгар департамент кылаабынай специалиһа З.Р. Вочкарева, Хаҥалас улуусун баһылыгы солбуйааччы В.В. Афанасьев, нэһилиэк баһылыгы солбуйааччы А.С. Павлов, СР баһынайдарын сөбүтүн бэрэссэдээтэлэ В.Н. Ефремов кыттылылар. Биһиги улуустан 20 нэһилээх делегация сырытта. Манны наараадалары туттарыы үөрүүлөх түгүнэ буолла. Ол курдук, «Азаана» баһынай хаһаайыстыба салайааччыта Е.Е. Адамов «СР нуруотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитин», «Бэрэ» баһынай хаһаайыстыба салайааччыта А.Е. Сивцев «СР тыатын хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитин» аатын ылытылар. Бу слетка элбэх эдэр фермердэр кэлбиттэрэ кэрэхсбиллээх буолла, бэйэ-бэйэлэрин кытта билсэн, кырдыаастартан уопут ылан туһалаахтык сыһыанан кэллилэр. Үөрүүлөх түгүннэ биһиги улуус-

тан 2011 сыл түмүгүнэн 35-тэр дьэри саастаахтарга Мугудай нэһилиэгиттэн тыа хаһаайыстыбатын министрствотун 300 тыһ суумалаах номинациянан ИП И.И. Дьяковскай АККОР Бочуотунай грамотатынан наараадаланна. Маны таһынан индивидуальной предпринимателлэр И.А. Говоров, Г.А. Ниясанов, А.С. Баранков бэлэхтэри туттулар. Слет тэрээһингэ олус үчүгэй программата кэһэ. Ол курдук сахалыы танаска, аюка, түһүлүннү килгэтиһэ, оһуохайга, уодда көрүһүргэ конкурстар ыгытылынылар. Биһиги делегациябыт барытыгар көхтөөхтүк кыттан, элбэх бириэстэри ылан үөрөн-көтөн киллэбит. Слет саамай үчүгэй тэрээһининэн Өлүөнэ остуолбаларын мотуорканан көрөн-истэн доһуһа сыһыанан кэлбиһигэр буолар.

Биһиги бу тэрээһингэ сыдыы-бытын спонсордаабыт, куруук ойуур «Чурапчы» ТХПК председателигар А.Т. Ноговицын, председатели солбуйааччыта Д.Д. Ноевка истин махталбытын тиздэбит. Эһиэхэ үлэһит-хамнаскыт үүнэ-сайда турдун дьон баҕа санаабытын этэбит.

М.М. САВВИНА,
улуус баһынай
хаһаайыстыбалар
ассоциацияларын председателэ.

Доруобуйа харыстабыла

КУЙААС КҮННЭРТЭН ХАРЫСТАНЫН

Сайыммыт кэлэн куйаас күннэр тураллара үксээтэ. Ону кытта тэннэ өрлөр да, улахан да дьон күннэ сыдыалларын, күүлэйдиллэрин ордоролор. Ол эрэри, ме-дистер этэллэринэн күнүһүн күннэ сыдыы доруобуйага кутталы үөскээтэ.

Ол курдук, кинилэр таһырдыа эһиэттэн кизгэ 16 чаас кэһнэ тахсаргытыгар сүбэллэллэр. Биллэтин күн саамай күүскэ тыгар, радиациялаах кэмэ. Күһүтэ сыдыар дьон күн уотугар оһустарыахтарын (солнечный удар, перегрев), хроническай ыарыылара (сүрөх-тымпыр ыарыылара, ода) көбүөн сөп. Ол инниттэн манньык сүбэлэри билэрэллэр:

- Сарсыарда 10 чаас иннигэ, эһиэттэн кизгэ 16 чаас кэһиэттэн таһырдыа тахсын эбэтэр күлүктэргэ сыдыыт.

- Чараас, хлопчатобумажнай таһаһы тантыт, синтетика танас киһи этин тыһынарбат буолан, түргэнник перегревкэ тиздэрин өйдөөт. Төбөүтүтүт сэлэспэтэ, кепска кизгэ сыдыыт.

- Физическай үлэни арыатыт.
- 1,5-2 л ууну иһин (морс, сок,

квас), үчүгэй доруобуйаалаах дьон 2-4 л дьэри иһиэхтэрин сөп. Уугутугар кып-кыратык туус таммалатан баран иһиэххитин сөп. Тыһыны ыһа иһэртэн туттунун, бу сүрэхкэ на-грузка үөскөтөн, инфаркта тиздэрин сөп.

- Сарсыарда сөрүүннэ сылаас аһы аһаан баран, онтон кэлэр аһылыктарга оһуруот аһын, фрукталары сир ордук.

- Элбэхтэ душтаныт. Оннук усулуобуйа суох буоллаһа, иһиэтин сотору-сотору сөрүүн уунан суунун.

- Өрлөрү куйаас күннэ миннигэһинэн, арыылааһынан-сылааһынан аһатыман. Ого аһыан багарбат буоллаһа, күүскүтүнэн аһата сатааман.

- Түүн аһары сылаас буолан утуйбат буоллаһытына, төбөүт аттынан тумбочкага иһиэхэ муус ууран баран, салфетканын бүрүйүт.

Онон бу сүбэлэри туһанан, куйаас күннэртэн харыстайа сыдыаргытыгар ыгытыбыт.

Сүбэлэри интернеттэн хомуйан онордо.

Елена МАКАРИНСКАЯ.

СЕНАҢЫ ҮЛ ААҢЫ БЭЛЭМНИЭХХЭ СӨП

Маньшук ааттаах ыстатыйа "Саха сирэ" хаһыат бэс ыйын 8 күнүгүгү нүөмүрүгэр тахсыбыта. Ону биология-математика науката доктор, профессор Алексей Абрамов сүрүбүт. Ол ис хоһоонун кылгастык билиһинирэн туран сенаһы, сиилэһи бөлөмүгүнүн түһүрүгүн бэйэм санааларбын тирдэргэ сананыым.

Ыстатыйалар туох туһунан сурулларың?

Ыстатыйа кэсмайа дьодус. Онон профессор сенаж, силлэс суолтатын туһунан суруйан баран силлэс 60-70 %, сенаж 50-55 % силлэсэх оттон болломтэлэрин элбит. Онон силлэһи суустараат, онтон сенаһы курданыта күн аңара сытыаха түһэн баран оңоруохха сөп диэбит. Иккис эһэрин технологиялара биридэти, судургу. Күөх маассаны кырбатан баран дьаамада, траншеяда утан тэһээн, таһистарэн, чингизэн баран салтын кырбат, тыын таһымбат тына оңорон ыта баттатыы. Эбэтэр сенаһы анал техиваанан рулоһаан хас эмэ хос салааһыннан бүрүйэн оңоруоллор.

Автор бирдмилээн ыал дьаама-
та да суох 20-30 кг кырбамыт күөх
маассаны маҕаһын аайы бөрү ку-
тар эбэтэр байэ огорбут салаага
мөһөөччүктэринэр кутан сиимилэр
иттиэнэ салгынын таһааран, икки
уһугун бүк тутан баайыттар. Итин-
ник сенаж сиимиллибит
мөһөөччүктэрин хайтаһынынан
анал дьааһык курдук иһит огорон
дьаарыстаттахха сөп. Огон кыр-
батыһын анал төрүлүнэ эбэтэр
илиэтин да кырбатыахха сөп дьэ-
бит. Манньк сүөһүлэх ыал барыта
саатар 1-2 тонна сенаһы балэмниил-
лара буоллар, республикага кырата
50-100 тыһ. тонна оҕоһулуон сөбүн
туһунан суруйбут. Ыстатыйа ити-
нэ бүтөр. Дьэ аны улахан учуонай
эттиктэринэр байэм санааларбын ти-
рдими. Улахабыт уопуһар, аах-
пыһар, көрбүтүр олохуран.

**Ыстатыйада сөбүлэнэр, сөбүлэспэт
өрүттэрим**

Профессор А. Абрамов саамай сөлкө суруйар. Силэлэ, сенаһа суох албах үгүгү ыабаккын уонна хас бириднн сүһүлүөх хаһаайыстыба кыра да буоллар силэлэни, сенаһа балэмэнэн сөбүн туһунан. Чахчыта оннук. Онно туох дарааны кыайтарбат, уусгук суох.

Ол эрэзри автор этиилэриттэн
икки суолу соччо ылыммаппын, са-
арбахтыбын.

Матгайныгта. Сенаһы кыра салагаан моһөөччүктэргэ сизмэн бөлэмниэххэ сөп буолуо эрээри илвинэн (сүтэнэн) кырбаан үгүтэллэнэн кин, мачайа элбэх. **Иккитинэн.** Огу, күөх маассаны кырбалпакка да эрэ сийлэс, сенаж бөлэмниэххэ син буолуо. Биллэн туар, кырбатар үчүтэй бөөр буолуора дии. Ол эрээри биллэн улууспутугар сийлэс комбайн-нара, сенажтылар агрегаттар, оту кырбатар төриллэр суохтарын кэриэтэ. Оччотугар «суох» дигэн ологон хаалабыт дуо? Аастыг сырыыга суурийбутум курдук, сэрин илвингэр-кэппигэр кыра колхуостар ба-рым оокко кириэх иннитэр хайаан даҕын кыстык хотоннор чугаста-рыгар ытыгыстаах дьаамаларга бөртөөхэй сийлэнэн угаллара. Онон оту кырбалпакка да эрэ сийлэстиэххэ сөп диибин. Бурдук күөх маассатын сыйалыдыы даҕын устакха сийлэс, сенаж буолуо дии саныһыбын.

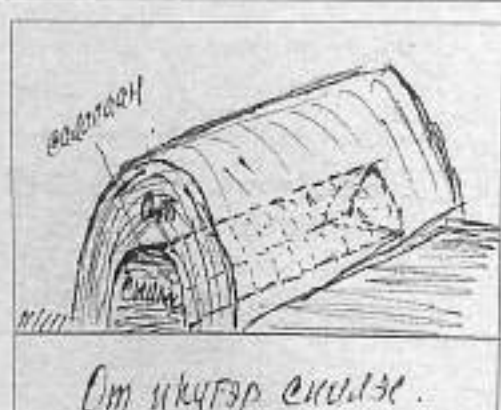
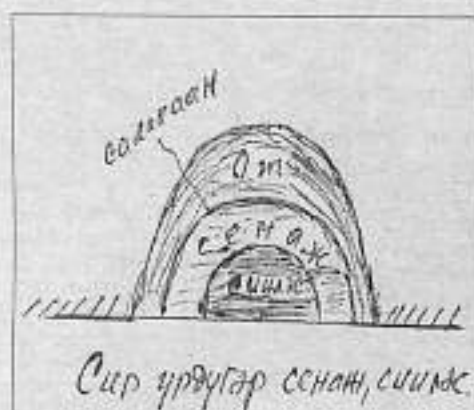
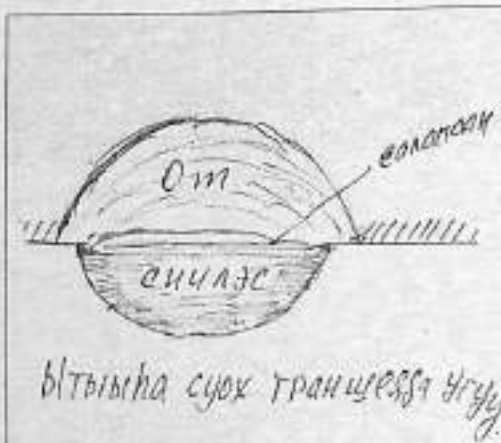
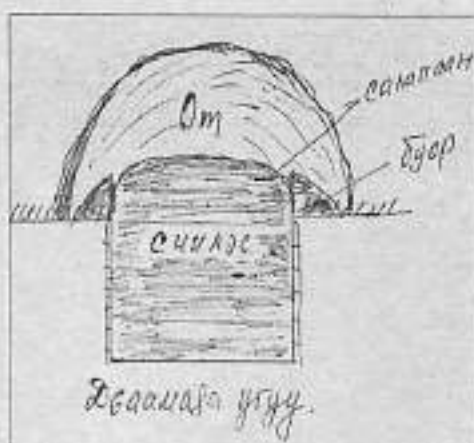
Сингэһинэн тобо "Балдыабын"?

Аравна, 1947 сэлдээхжа буолдо. Мин 8-гаах тойрооску Мундулаах сайынньык кыра оҕолоро хас да буолан аттыбытылаары «Үчүгэй» дин алааста сиилэс угулларын истэн, көрө кирирдийит. Арай көрбүтүт 2 киһи ат оксорунан кылаас оту оҕустара сылдьаллар. Билэр Бүтүккээс дин уолбут атыннан мустарар. Ону 3 оҕуһунан хас да киһи салалгалар сьардаларга тийиэн, томторго турар сиилэс дыамагытар табааран сүөхсөн иһэллэр. Билинги, оҕолор,

Ону мэнихтийн таарьга тэгсэн, огуу сэтгэлийн юмаластубуг. Туо-луутун саана огуулан тобистэр-дигэр, толорон баран хатыргылан сабан буорунан көмтүлэр. Онон бүтгэ. Бу сэтгэлийн кыһыны атты-наары Липпэ ферматыгар сизпийт-тэрэ. Онон биридэ кэлэ сыдынан хо-тогто килрбитим ынахтар букагын харьмак күрдүк сии арай туралла-рын көрөн "бу туох аалтаах үчүгэй аһа эбитэй" дигэн санаа охсуллан аа-спыта. Онгон ол ситлэс нөгүе алаа-стан ангыльгар мүйэттэх сыта бил-лигээнтэ дээрэ билдэртэ дылы.

Ааспыт үйэ 80-с сылларгытар
ойдубар Кытаанахха ээбиэттэн
сылдан атанан, отделение управ-
ляющей П. Н. Скрыбинны кытары
оройуонга бастакынан анал звено
тэриээн, сыта 600-н тахса тонна
сигэлээн уктара сыллыбылпыт. Ол

Сирилэһи (сенаһы) угуу көрүнгэ

түмүтэр "Килэнги" отделениетыгар биэр ынахтан 2 тыһыыңчага чу-
гаһыар үүтү маһыһыт Оттон П. П.
Захаров аренднай биригээдэтэ
оройуонна бастаабыта. 1994 кураан
сыл "Наммарам" бваһынай хаһаай-
ыстыбатылар Мындаараайыттан си-
илэ атыһаһан аһаһыһыт. Оно
ынахтарбыт үүтүрө билэ эбили-
битэ.Дыэ итилартан сиһээстэн мин
сиһэлэһинэн "ыалдыабын" уонна си-
илэ, сенаж курдук сүмэлэһинээх
аһыһа суох элбэх үүтү маһыкын
дээн билэ өйдөбүллээхпин. Ол иһин
улууспуттар сиһээстээһини
санаһы сөргүтүрө кыһаллаһын,
ону арытаассыһалаан суруйаһын,
суруйуорум даһыһы.

Силлэһи ханна, хайдах
утуохха?

Урукку өттүгүз кыра калжыо-
тар сийлэни дьааһык курдук ыты-
ыстаммыг умуһаха угаллара. Ону
билитин биридистээн маллар, кыра
бааһынайдар хотоннорун таһыгар
эбэтэр чугас хoduһаларын мунну-
гар онгоруохтарын сөп бөрү. Холо-
бур, 3x2 м тэннээх, 1 мистэре ди-
рингээх умуһагы хаһан баран 4
муннугар сиртэн 0,5 м чорбойор
баһааналары туруортаан, ытыыста-
ан, ойорһун буорунан
көмтөхтөрүнө 1,5 м диригизээх, 9
куб. м сабардаммаһа, 2-3 тонна сий-
лээ угуллар дьаамата бэлэм буолар.
Бу дьааманы бүтүн ыһыһан, ай-
марһан биир күн аа-дьуо толору-

охла сөп. — эл өсөсү культуру-

Синлэс дyaаматын өссө суудуу-
тук (бэйэм фантазиим) манһык
оноруохха сөп. Эмиэ хотонуу атты-
гар, эбэтэр чутас хотуһагар МТЗ
трактор КУН-нан үһүн синһийтэс
умуһах (траншея) хастаран. Ол-бу
ыгыыс энин наадата суох. Кураа-
нах сиргэ буор синһибот. От үлэтин
синлэстээһинтэн сажалыгыт.
Манһайгы күн хотуургун (техни-
каары) боруобалыы таарыа хо-
дуһаан үүнүүлээх өттүн оууста-
раһын. 1-2 хонон барап хотуһаан
мөлтох үүнүүлээх, кыппай отун
оуустаран, тута мустараат, тизээн
адалан траншеялар симэвин, тэп-
сүтүн, толороот салааһаһынан са-
барып уонна эрдэтээри оокун адалан
үрдүүр кэбилэрин. Бүттэ. Күһүн,
кыстыкка киириэин иһинэс ыанһы-
ккаар сизэтэххинэ үүгү бырыһач-

баттатгааг на хаачыстыбатын
күүскэ сүтэрэр. Ону арай одустар
ат дааны траншеяда симэн сийлэр-
тийбин, кизнээтин эбэтэр сарсыны
тар сараарыйбыт өттүн ол үрдүгүр
кэбинэбин, салааанынан (Кытай
улахан күүх тангаһынан) сабан ба-
ран үрдүгүр халынгына отууан
бүрүйүүххэ, ама ас буолуо суоҕу
дуо? Мин санаабар, туох да ааттан-
үчүгэй айна сийлэс, ортого сенан
үрдэ от буолан тахсыа этэ. Өссө ал-
дараанты сийлэс дыргып сыла се-
наһын, отун амтаһын олустук туу-
сарыан сөй. Кимнээх эмэ боруобала-
ан көрүң эрэ. Адыас сыыстарнах-
хыт суоҕа. Оччотугар куурда сатаа-
бакка, күнтэн-дьылтан тутулу-
бакка бааһынарытын хомуйуо эти-
гит.

Синлэс туһата, суолтата

Ханник багдар сүөһү аһылыгын инэмтэтэ кормоединицанын изэмэйдэнэр. Эталон быһылыгынан 1 кг эбиэс 1 к.е. тэннэр. Маннаха ынах сүөһүгэ бородууксуйта биэр, бэккэ тэн-тэннэр турарыгар 100 кг ыйааһылыгар 1 к.е. аһылык ирдэнэр. Онтон 1 кг бастың хаачыстыба-лаах от инэмтэтэ 0,4 к.е. тэн. Биһиги опшутун үгүстүк аһара куурдан, күн уотугар быһа сиэтэн, ардааха ылларан сыгыттан бөлөмнүрбүт баар суол. Очотугар ортотунан кормоединицата 0,3 ордубата буолуо. Онтон сиилэс 1 кг 0,2 к.е. тэн. Олонтугар ыйааһына оттооһор кырата 3-4 төгүл ыарахана чахчы. Ошон сиилэс инэмтэтэ оттооһор 2-3 төгүл ордугар тахсар. Сиилэс комбайннаах, сенажгылар агрегаттаах буоллахына бөлөмнүрбүнэ быдан судургу. Ол даҕаны иһин аан дойду барыта сүөһүнү үкүсүн сиилэлһинэн, сенаһынан аһатар. Онтон биһиги буоллабына төттөрү түһэн наар отунан эрэ аһатарга суоттанабыт. Түмүтөр биэр ынахтан тонна үгүт кыйбатыгыт, сортуолкабыт сору-даҕын толорботубут.

TYMYS

Биллэр суолу өссө хатылтыбын
"Ынах үүтэ-тылыгар" дигэ.
Сүөһүнү анардас кырымчык оту-
нан аһатан элбэх бородуусууяны
ылбагыттын бары билэбит. Ол
үрдүнөн сиилэс, сенаж бөлэм-
нээһинигэр төрүт суолга биеэбэт
буолубут. Өйбүт-санаабыт тий-
бэт. Сиилэс, сенаж суолтатын ситэ
өйдөөбөнүт. Уустугурда сатыы-
быт. Дыһагыр олору бөлэмнээһин, су-
руйбутум курдук, олус сүдүгү ээ.

Тоух барыгта кыраттан сагаланар. Онноор ити учуонай Абрам сенаһы салапаан мөһөччүлөк бөлэмниэхкэ сөп дигэн суруйар. Ол ончутар, холобор, сүһүлээх ыал кы-быыгтын муңгутар кыра умуһах калан (хаспакка да эрэ) 1-2 массына (бырысһал) сибиһэй оту тийгэн аралан 1-2 тонна сивдэһи биир күл бөлэмниэн сөнп. Күһүн быстарыһа төһө эрэ абыранһа этилэр.

Онтон сайныг хятаах бааһинай-
дар, хаһаайыстыбалар, ситаатар
күнүн быстахха сизээр сивилзи, се-
наһы хайаатар даһны бэлэмнэх-
тэрин наада Ону сайныгха тизин
адалан утуохха сөл. Ол эрэзри чул-
тааһы алаастарга, үрэхха, үрүлжэ,
мин суруйбутум курдук, сир
үрдүтэр (умуһахха) кыра-кыра өт-
лөстэри бэлэмнээн баран, күнүнүн
гүрэн иддээн ыһан аһатар өсөө су-
дургу, ороскуота кыра, барыһа эл-
эх буоллара саарбага сүөх.

Түмүгэр эссе төгүл хатылы-
ын. Выйылгыттан улууспутугар
синаһы, сенаһы бэлэминээһинтэ
кууһкэ ысыаарың. Хас биридди
үүбүлэх ылд, хаһаайстыба кыр-
да буоллар силлэстэх буоларың
ситиһ сатыаарың. Онно туох дараа
устук суох. Кылаабынайа өйбү-
санаабыт уларытыан, кууһтэх
дытаассыла, дыайгыалаах тэ-
рээһин үлэ эрэ наал.

Анна сийлэс, ортого сенаж, үрдэ от

Аны өсөс фангазилалыым Сип-
лэстииргэ, сенажгыгырга бурдук
күөх маассата олус барсар. Ол эрээ-
ри илһини куурдан олтуу хомуйар-
га сэрэхтээх. Хойуу маасса кууран
бизэрбэт уонна күһүнү ардажарга

Иван ПОНОМАРЕВ

ИП Федотов Р.Е.

Руслан Федотов

Представитель в республике Омского,
Нижекамского, Волжского шинных заводов.

Представляет в Республике комплекс автотракторной, сельскохозяйственной техники
и запасных частей - Беларусских, Российских, Украинских, Чешских заводов

СЕНОКОСНАЯ ТЕХНИКА, ТРАКТОРНЫЕ ЗАПЧАСТИ

Трактор МТЗ-82.1 (Российской сборки)	- 930 000 руб.
Трактор МТЗ-82.1 (произв. Минского тракторного завода)	- 930 000 руб.
Прицеп тракторный 2ПТС-4.5 (4,5т.)	- 350 000 руб.
Двигатель Д-243-91 (МТЗ-80/82)	- 145 000 руб.
Двигатель Д-245.12С-231Д с карттером сцепл. (ЗИЛ-«Бычок»)	- 185 000 руб.
Погрузчик универсальный ПКУ-0.8 (без ковша)	- 135 000 руб.
Погрузчик быстросъемный ПБМ-800 (без ковша)	- 145 000 руб.
Ковш V-0.8м³ ПКУ-0.8	- 19 000 руб.
Ковш V-0.8м³ ПБМ-800	- 22 000 руб.
Гребельная решетка погрузчика-молотового ПКУ-0.8	- 60 000 руб.
Пресс-подборщик рулонный ПР-145С	- 530 000 руб.
КОСИЛКИ	
Косилка скоростная КСФ - 2.1 Б без гидроцилиндра (Люберецкий завод)	- 40 000 руб.
Косилка скоростная КСФ - 2.1 Б без гидроцилиндра	- 40 000 руб.
Косилка скоростная КСФ - 2.1 Б с гидроцилиндром	- 45 000 руб.
Косилка скоростная КСФ - 2.1 Л с гидроцилиндром (для трактора Т-16)	- 45 000 руб.
Косилка скоростная КБ - 2.1 Б для китайских мини-тракторов (произв. Россия)	- 40 000 руб.
Косилка скоростная двухбрусная КДП-4.0	- 110 000 руб.
Косилка роторная КРН-2.1 Б (Люберецкий завод)	- 160 000 руб.
Косилка роторная КРН - 2.1 Б (Завод «Бежецксельмаш»)	- 160 000 руб.
Косилка роторная КРН - 2.1 Б (Омский завод)	- 190 000 руб.
ГРАБЛИ	
Грабли поперечные гидравлич. ГПГ - 2 (ширина захвата: 2м.)	- 40 000 руб.
Грабли поперечные гидравлич. ГПГ - 4С складные ширина захвата: 4м.)	- 70 500 руб.
Грабли поперечные ГПГ-6С складные (ширина захвата: 6м.)	- 87 950 руб.
Грабли поперечные ГПГ - 6М сцепные (ширина захвата: 6м.)	- 79 000 руб.
Грабли поперечные ГПГ - 6М навесные (ширина захвата: 6м.)	- 79 500 руб.
Грабли колесно-пальцевые ГПГ-6,0 ширина захвата 6м (аналог ГВВ-6)	- 120 000 руб.
Грабли-ворошилки ГВК - 6М (ширина захвата: 6м.)	- 130 000 руб.
Грабли-ворошилки ГВК - 6М (ширина захвата: 6м.)	- 130 000 руб.

Грабли поперечные (ГПГ)

Запчасти для скоростной косилки КСФ-2.1:

- шатуны усиленные с подшипником;
- режущие аппараты в сборе;
- ножи с насечкой/без насечки;
- сегменты с насечкой/без насечки;
- заклепки;
- башмаки внутренние/наружные.

Грабли колесно-пальцевые

Косилка роторная

Пресс-подборщик

Запчасти для роторной косилки КРН-2.1:

- бруска с кассетой;
- Болты специальные для ножей;
- валы роторные;
- ножи короткие/длинные.

Косилка скоростная

Косилка двухбрусная

Шины и камеры для грузовых и легковых автомобилей, для тракторов заводов России: Омскшина, Волтайр, Н-Камск, ЯШЗ, Матадор. Заводов Китая: TRIANGLE, GOOD TYRE, DOUBLE STAR, SPRUT, RIVERLAND;
Масла моторные, трансмиссионные, гидравлические: ЛУКОЙЛ, OILRIGHT, MOBIL, ZIC, Castrol;

Всегда в наличии:

- запчасти от автомобилей: КАМАЗ, ЗИЛ, ГАЗ, УАЗ, ВАЗ;
- запчасти от тракторов: Т-150, ДТ-75, ТДТ-55, МТЗ, ЛТЗ-60, Т-40, Т-25, Т-16;
- запчасти для сенокосной техники: КСФ-2.1, КРН-2.1, КДП-4, ГВК-6, ГВВ-6, ГПГ;
- запчасти к пресс-подборщику ПР-145С;
- грабли конные ГС-1 (ширина захвата 2м)

Работаем по наличному и безналичному расчету
Кредит по 1 документу через ОТП-банк, Альфа-банк, «Россельхозбанк»
ИП Федотов Р.Е. аккредитован ОАО «Россельхозбанк» как официальный
поставщик тракторов марки МТЗ и сельскохозяйственной техники.

Наш адрес: Мегинно-Кангаласский улус, п. Нижний Бестях, ул. Ленина, 23
Режим работы: с 8.00 до 21.00 без обеда и выходных
тел/факс: 8 (411-43) 47-050, 47-210, 47-256, сот: 8914-100-37-48, 8924-468-00-38.

KAMAZMTZ.RU

Спорт

РЕСПУБЛИКА РЕКОРДА ОЛОХТОННО

"Манчаары ооньууларыгар" бөлэмнэни быһаарылыах сайына үүнэ. Тэрилтэлэр тас көстүүлэрин түһсүрүттэн саҕалаан, өрөмүөн үлэтин үтүһүгэр сылдьаллар. Спорт көрүнүгүнүн федерациялар эмиз эһиллэи күрэххэ бөлэмнэлэрин саҕалаатылар.

Бэс ыйын 16 күнүгэр Чурапчы салиһынэтин Тумуһахтаах алааһыгар ох саанан Ытыга республикатаагы турнир буолан ааста. Бу турнир ох саанан Ытыга ССРС спордун маастара, өрлөргө РСФСР чемпиона (1974 с), Российской Федерация бочуоттаах тутуучыта Степан Алексеевич Шадрин сырдык кэриэһигэр ытыллына. Курдук улахан таһымна ытыгылар турниры Чурапчыга тэрийи сүрүт сылдьан эһил "Манчаары ооньууларыгар" бөлэмнэни буолла. Ол курдук Тумуһахтаахха ох саа күрөх буолара быһаарылына, маһи анал площадка күрэхтэһи техническай ирдэбиллэригэр сөп

Турнир үөрүүлээх аһылыкта.

сая көрүгүн эраллээх пропагандаһа Мария Ефимовна Попова үлэлээтэ. Сыралдынаах сылаас күтү аахсыбаҕа, Чурапчытын аатын үрдүктүк ааттатаары Кындайтан кэлэн судьуйалаан, спорт тэрээһинин толору ситэрбэти махталлаах. Ытыга площадкатыгар техническай судьуйа-

тонова (Горнай), үһүс Сиил Слешова (Муома) буолан миэстэлэрин быһаарыстылар.

Классическай оххо эр дьонго Ньургун Федотов (Таатта) бастаах буолла, онтон иккискэ Алексей Васильев (Мэнэ - Хангалас), үһүскэ Илья Варламов (Горнай) табыстылар. Дьахталларга бастаах Евдокия Бурцева (Горнай), иккискэ Анна Алексеева - Стасова (Хангалас), үһүс Саргылана Сарафанова (Сунтар) буолдулар.

1995 - 97 сыллаах уолаттарга Дима Соловьев (Муома) бастаата, иккискэ Христофор Павлов (Мэнэ - Хангалас), үһүс Владик Тарабукин (Мэнэ - Хангалас). Кыргыттарга бастаах Полина Абрамова (Муома), иккискэ Нарьяна Никитинова (Чурапчы), үһүс Иванна Жиркова (Муома) буолулар.

1998 сылтан кыраларга Вася Руминцев (Дьоккуускай) бастаах, Вася Михайлов (Горнай) иккискэ Руслан Сотников (Мэнэ - Хангалас) үһүс буолулар. Кыргыттарга Айгуль Ахметова (Хангалас) сорогору ытан упражениенин бачача үчүгүйдик түмүктээтэ.

Күрэхтэһи бириэстэрэ олус

М.С. Игнатьев, М.В. Дьячковскай бочнай охтору үөрэтэллэр.

түбэһиннэран оҥоһууларга биэргэннэ. Саха Республикатын ох саанан Ытыга федерациятын президеһа Михаил Николаевич Матвеев бу күрэхтэһи тэрээһинин бэриэ сөргөтөн, таһым үчүгүйдүн бэлэтээтэ, элбэх сүбэни, ыһылары онордо.

Чурапчыга балай да өр сылларга маһык күрэхтэһи буола иллик. Онон ох саанан Ытыга спордун улууһтаагы федерациятыгар улахан эппиэтинэс сүктэриллибитэ. Федерация председателинан Мурун Тыымпыта оскуолатын директорын Михаил Владимирович Дьячковскайы анаабыттар саамай сөптөөрүн бу дьаһал биэргэттэ. Уопуттаах салайааччы тэрээһин болтуруостарыгар улаханньык ыарыһаппака спортсменнар угуулар, аһылар усулуобуйаларын тэрийи, күрэхтэһи ытыгылар площадкатын онорон, бириэстэри хомууан республика таһымнаах толору эппиэтигэр турнир ытыллына. Күрэхтэһи кылаабынай судьуйатынан спорт ветерана, ох

нан Альберт Макаров уонна Сергей Майоров сырдыттылар.

Турнирга барыта сэттэ улуустан 35 охчут кэлэн кытыһа. Саамай элбэх күрэхтэһээччи ыраах Муома улууһугтан кэлбит. Кыһылэри кытта Таатта, Мэнэ - Хангалас, Хангалас, Сунтар, Дьоккуускай уонна Чурапчы спортсменнара туорт бөлөбүнэн арааһан, таһырдыа Ытыга упражениеларыгар күөн көрүстүлэр. Бочнай оҕунан ытааччылар М-1 дьээн 90 м, 70 м, 50 м, 30 м, дистанцияларга ытан төһө бэргэнэрин мээрэйдэстилэр. Классическай оххо ОСК (70 м + 70 м + финал) дьээн сана упражениениан ытылар. Кыргыттар, уолаттар 1995 - 97 сыллаахтар уонна 1998 сылтан кыралар дьээн арааһан күрэхтэстилэр.

Бочнай оххо эр дьонго бастаах миэстэ Иван Полятинский (Дьоккуускай), иккискэ Николай Ксенофонов (Дьоккуускай), үһүс Павел Мартынов (Хангалас) буолулар. Дьахталларга Надежда Киприянова (Дьоккуускай) бастаах, иккискэ Зинаида Пла-

Спорт ветерана, спорт хас да көрүгэр маастар Владимир Алексеев.

таһымнаах буолан спортсменнар сытыгыттан кыристылар. Бийигиэиэ тутта аатын ааттылар кыкытты Анна Алексеева - Стасова кэлэн кытыһыны ытыта уонна тэрээһингэ күүс - көмө буолбута күрэхтэһибиэ таһымна таһаарда. Ону таһынан эр дьонго Владимир Алексеев курдук маастардар ыппытара эмиз күрэхтэһи тыһааһыны олохтоото. Бу күрэхтэһи саамай бөлүө түгүниэни Иван Полятинский 90 миэтэрэҕэ ытыһа 323 очко ылан Саха Республикатын рекордун олохтообута буолла. Онон Чурапчыга буолбут күрэхтэһи кэскиллээх холумтананна.

Ох саа спорда Республика таһымнаах олус тэтимээхтик сайдан эрэр. Ол курдук Лондон Олимпиадатыгар Россия аатыттан паралимпиецтар Степанида Артахинова уонна иккискэ күөмөрлөһөн Валентина Павлова кыттылаха. Бу арааһаах хонуктаахта Россия аатыттан Олимпиада кыттар түгүлүканы Кристина Тимофеева ыдыа. Кэни Америка холбоһуостаах штаттары-

гар буолбут Аан дойду кубогар бастаата. Онон Лондонга саха бэргэн кыргыттарыгар ситиһиһилэри баарыабыт.

Бу күрэхтэһи тэриллэһитигэр Степан Алексеевич Шадрин аймактара, бириэс үөрэмэһиттэрэ бириэс туруоран, наараадалааһытга кэлэн кыттан бириэс дойдулаахтыг аатын үйэтигэр дьаһалы тэрийбитэ дьонуннаах көмөнү онордулар. Степан Алексеевич 1959 сыллаахха Шадриннар дьээ кэргэннэригэр төрөөбүтэ. Аҕа Алексей Спиридонович Чурапчы улууһун бочуоттаах гражданина, СР үтүөлээх учуутала, Дмитрий Петрович Коркильдин бириэс үлэлээбит, спортивнай оскуолаты бириэс тэрийсбит киһи буолар. Ийэс Ирина Степановна учуутал, РФ үөрэҕириттин бочуоттаах үлэһитэ. Степан Алексеевич улууска элбэх үгүөнү онорбут дьон оҕуоро буолар. Кэни Чурапчытаагы спортивнай интернат - оскуолаты 1976 сыллаахха бүтэрбитэ, бүтөрү сыллар үөрэр уонна спортка ситиһиһилэрин иһин С.А.Новгородов аатынан лауреат буолбута. Тутуу иэтин ылан маастартан, проарбтан саҕалаан тутуу улахан тэрийтэтин салайааччытыгар тийэ үүмүтэ. Спордунан дьарыктаныы киһи санаатын күүһүн уһаарар, ылыммыт сыалы тийэр тиригэрдэҕэ үөрэтэр. Онон Степан Алексеевич үлэһит уонна салайааччы быһытынан таһытты киһи буола үүнүтэр. Кэни ох саа спордун салайааччы Павел Михайлович Стасова дьарыктаммыта, 1974 сыллаахха өрлөргө РСФСР чемпиона буолбута. ССРС спордун маастарын иуорматын 1976 сыллаахха толорбута, кииордартта Дальнай Восток уонна Сибирь призеры буолары ситиһпитэ. Степан Алексеевич Дьоккуускайга туһуу дьэһэлэр киһи уулуосалары кииргэти дьэһэйи тураллара бириэс дойдулаахтарыгар кэни туттууну үөскэтэр. Ол курдук "Дом охотника", "Универсал", "Тыһа Дархан" гостиница, Олимпийскай резерва оскуолаты уонна да элбэх социальнай хай-

Европа призеры Анна Алексеева - Стасова.

А.ЗАХАРОВ

Сурутуу - 2012

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Күндүтүк санын тапталлаа. Бирөөлүктөн, убайбыттын Габриел Александрович ПЕСТЕРЕВЫ күн сирин көрбүт кэрэ-бэлэ күнүнүн 65 саасын тапталып туулуктунан ис сүрээлүктүп тэн иштиник эбэрдэлиибит!

Эн бийи аймасаа күн таптал, хоолоор аностор үтүө-мааны кибибит буоларык. Таһарылаах үлэбинэн дьон максатын ылан үлэп үрдүктүк сыналалла. Олорорун олох сулуугар бизилүк үлэтингиздин. Бадробит Эйлизэ чиргэл, чэвэн доруубуйаны. Иштинин баар санаан туоллун, кэрэ санаат кэлтибэки үлэп устата үрдүк түрдүн. Олорорун, сизини тапталлар, уйдаран, үлүктүк, дьоллоостук оло.

Эбэрэни кытта эбэйдэрин, балтын, быраатын, уонна киһилэр олооро, сизинэр.

КҮНДҮ КИҢИБИТИН ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Күндү таайбытын, Чурапчы нэһилиэгин олохтообун, республика нуруутун хаһайыстыбатын үтүөлээх үлэһитин, Чурапчы, Муудай нэһилиэгин Бочуоттаах граждандарын Петр Прокопьевич ДЯЧКОВСКИЙ 85 саатын тапталынан иштиник эбэрдэлиибит!

Петр Прокопьевич бэс ыйын 21 күнүгэр 1927 сыллаахха Муудай нэһилиэгэр дьадаһа бааһынай кэргэнигэр төрөөбүтэ. Кыра эрдэһиттэн дьиз ис-мас үлэтигэр, колхозка от-бурдук бэлэмнэһэн булан-хатан ылаапыта. 1942 сыл күнүн Эбэйдэн арайыонун Таастаах дьиз ким да, туга да суох таас бээрэ-гэр сүөхкэн кыстын олохтоосторуна астаа өлбүтэ. Икки сыл устата балыкка үлэһэн, Быков Мыс оскуолатыгар үөрэнэн 1945 с. дойдутугар эриһэн кэлэн, Чурапчы педучилищетын 1950 с. бүтэрбитэ.

Ити дьыл Бахсы начальнай оскуолатыгар үчүктэлиин 1952 с. дьиз, антан 1952-1954 сс. оскуола сэдиздиссэинэн, 1954-1956 сс. Анаабыр арайыонугар педкабинет, үөрэх арайыоннаагы отделин сэдиздиссэинэн, 1956-1958 сс. Анаабыр арайыонун ССКП райкомун пропагандага отделин сэдиздиссэинэн, 1958 с. от ыйыттан ССКП Чурапчытаагы райкомун инструкторынан, 1959 с. Сыланга Сталин аатынан колхоз парткомун секретарынан, 1962-1963 сс. Райсоюз салбыар председателинан, 1963-1966 сс. ССКП 22-с съездин аатынан колхоз парткомун секретарынан, 1966-1968 сс. Эрилик Эристин аатынан колхоз парткомун секретарынан, 1968-1970 сс. Райком инструкторынан, 1971-1974 сс. Калинин аатынан колхоз председателинан талыллан үлэһэбитэ. 1974-1987 сс. Чурапчытаагы лесхоз директорунан үлэһэн баран пенсияга тахсыбыта. Пенсияга олорон кырдыаастар арайыоннаагы сэдиздиздин председателинан, Ытык Сүбэ сэдизтин председателинан үлэли сыдыбыта.

1952 с. ССКП чилиэнэ, ССКП Анаабырдаагы, Чурапчытаагы райкомдарын уонна бочуоттарын чилиэнэринэн, үлэһиттэр депутаттарын Чурапчы арайыоннаагы Сэдизтин депутатынан, исполком чилиэнинэн, Муудай, Чурапчы нэһилиэгин депутаттынан, исполком чилиэнинэн талыллан үлэһэбитэ. Үлэтин таһынан элбэх өрүттээх общественной үлэни пропаганда, лектор быһытынан толорорго.

Петр Прокопьевич сарыл кэмгэр килбикнээх үлэтин иһин 1967 с. Саха АССР Үрдүкү Сэдизтин Бочуотунай грамотатынан, Ленин төрөөбүтэ 100 сылыгар, Ага дойдуга Үлүү сэримтин 50, 60, 65 сылынан, Сталин төрөөбүтэ 130 сылыгар аналлаах үбүлүйдээх мэтээллэринэн наараадалаабыта.

Сэмэй майылаах, үтүө-мааны кибибитигэр махтанан турармыт кытаанах доруубуйаны, нус-хаас олобу баарарбыт!

Муудайтан, Чурапчытан, Дьоккуускайтан, Нерюнриттан, Екатеринбургтан Дьячковскайдар, Красильниковтар, Шадриннар.

БЫЛДЭРИИЛЭР

Үчүгэй турустаах көлө муһуна атылаанар, тыраахтарга холбоондох - 25 тыһ. солк. Билжэр тел: 8-914-225-57-54, 41-803.

100-х сага УАЗ мотора, өрөмүөнөһүмүт с/с коробка, обивка, капот, крылолар атылааналлар. Тел: 8-914-229-53-55, 41-491.

Атылааналлар: 1992 сыллаах ДТ-75 трактор - 800 тыһ. солк, мотоблок - 24 тыһ. солк, сварка - 10 тыһ. солк, газонный свирка - 36 тыһ. солк. Адырыныт: Чурапчы нэһ. Макаров уул. 4, тел: 41-943.

2009с. сүүрэ сыдыар, үчүгэй турустаах УАЗ/а атылааналлар. Тел: 8-914-279-82-03.

Ожордох, муһунардаах Ситай-180 трактор атылааналар. Сыналга кэпсэттэһин. Тел: 8-914-102-06-83, 8-914-110-35-82.

«Куоваль» ТОО олохтоохторун от ыйын 1 күнүгэр 11 чаастан Кытайдан алаһылар үрүт тунах ыһааха ыгырабыт. Билжэр тел: 8-914-107-64-12.

Уһун болдьаххо Мурун-Тымытылаа чааһынай дьээ куортаннар. Тел: 8-914-104-47-69.

Абитуриенттар испиэригэр! От ыйын 2-9 күнүгүгэр Дьоккуускай куоракка Ого дьыраһылар Каров уулуссатын 20 №-тэр, 45-с кибиллэка Иркутскайдаагы государственнай техникумакай университет приемнай комиссияга абитуриенттары техникумакай, гуманитарнай үөрэхтэргэ туттарскара ыгыраар.

Приемнай комиссия.

Чурапчы нэһилиэгин Любимов аатынан уул. 61 «Молодежнай түбүк» улааһа атылааналар. Сыналга кэпсэттэһин. Тел: 8-914-224-43-02.

«САГА ОЛОХ» СУРУТУУГА ЫҢҢЫРАР

Күндү Чурапчы улуунун Ытык-мааны дьонно - саргата сымл ахсын буоларын курдук 2012

сыл иккис агарыгар «Сага олох» хаһыакка сурутуу хампааньыта ыгытыла турар. Бу сурутуу хампааньытын уратытынан улахан бириэстээх сүүйүү оонньуута буолар. Ол курдук ыл иккис агарыгар алта мита суруттарбыттар. 20 000 солкуобай хабааннаах сүүйүү оонньууттар бары кыталлар. Сурутуу түмүгэ, үйэ-бит сайдан, барыта почта компьютернай систематыгар килбиктиилэр буолбута. Ол компьютернай испиэһинэн анал хампааньыта конкурсулунан оонньууту от ыйын 21 күнүгэр барыга. Оон ханнак да квантацияны редакцияга тиксэрэр наадата суох буолла. Аны сыл агарыгар бийиги «Сага олох» хаһыаптыгар сурутуу киһи «Ча-

раг» дьиз Чурапчы улуунун сага өтнөөх сурунаалыгар суруйтардына эмиз туспа сүүйүүтээх оонньууга кытылаан сөп.

«Сага олох» хаһыакка 2012 сыл иккис агарыгар сурутууга сүүйүүлөр: Сүрүн бириэс - 10 000 солкуобай сыналлаах «Ситим» маһыһынарта сертификат. Эбэи бириэстэр - 5 000 солкуобайдаах уонна иккис 2500 солкуобайдаах сертификаттар.

«Чаран» сурунаалга 2012 сыла (сурунаал 3 нүмэрэ) сурутууга бириэс - 10 000 солкуобайдаах «Ситим» маһыһынарта сертификат оонньовор.

Күндү сурутааччы, сайыныгы быһагы сомсоон ылар дьаһыардаах түбүгүн түмүктээх буоларыгар «Сага олох» хаһыат үтүө сүбөһит буолуо. Очуттарга күн - дьыл туругун билиһинэрэ, араас сага ирдэбиллэри сырдатта, үтүө хоолоордары кэпсиз Күһүн калан ооруот аһыл кайдаха хаһаанары ыйан - көрдөн туһалына, кыстыка болэмнэһини тэрийсиз. Бу

кэмгэ үтүө нэһилиэгэр Ага баһыһыларын быһаардыахтара. Ол улахан сүбүталаах төрөөһүн туһунан сийлиһи сырдатта. Онтон сыл бүтүүтэ хаһыат иһини быһааннары түстөһө, саганы, сайдыһы салайсыга туруулаһа. Улууспут хаһыата сонуну таргата, олох - дьаһах туругун туссарыга күөс - көмө, эрэллээх доһор, кэпсэһинээх ыалдьыт буолуо.

Сурутуу почтамп отделиеларыгар, редакцияга бара турар уонна биридэһиллэн агеннар ыгырыһынан сурутуу ыгыталлар. Сурутуу агеннары Чурапчы нэһилиэгэр 44-019 нүмэргэ эрийэн ыгырыахытын сөп. 2012 сыл иккис агарыгар «Сага олох» хаһыакка сурутуу сыналга - 480 солк, онтон «Чаран» сурунаалга (3 нүмэр) сурутуу сыналга - 636 солк.

Улуунун «Сага олох» хаһыатыгар, «Чаран» өтнөөх сурунаалыгар сурут, аах, тус бөйүгэр, дьиз кэргэнгэр саганы, сырдыгы, сайдыһы түстэ.

МАХТАНАБЫТ

Бийиги убайыт, бырааһыт. Одулуун олохтоор ЕФИМОВ Николай Алексеевич олохтон туорабытыгар күүс-көмө буолбут дьоммуттар. Быраас Татьяна Ивановна Дьячковская уонна балыһа коллективтар, аймактыгыгар Влас Власевич Григорьевна, бириэс үөрөмүт орлорутар Михаил Саввингиз, Ефимов Егорона Ожоркова, Илья Васильевич Скрибиннар, Нюрбина Петровна Старостина, тевисит кыргыттарга, Татьяна Егоровна Потанина, аймактарытыгар Н.Д. И.И., У.М. Ефимовтарга, О.М. Н.И. Харайбатоттарга, Нюрбина Николаевна Матвеева, «Хөмүс» түбүк олохтоохторугар, оскуола дьаһалтыгар, лицей, ветеринария коллективтарыгар, Хадаартан Зоя Матвеева, илгерииттан Гавриил Федорович Нохтускайга уонна бириэс үөрөмүт, үлэһэбит доһотторугар махтанабыт.

Барытыгар үтүө доруубуйаны, уһун дьоллоох ологу баарарбыт.

Бириэс төрөөбүтүгэр.

Күндү кэргэним, адабыт, эһэбит, Мылдарайыттан төрүттээх Чурапчы олохтоор, энергетика ветерана

ФЕМИН

Дмитрий Федорович бу дьыл бэс ыйын 25 күнүгэр ыарахан ыарыһыттан бийиги кэпсэтииттэн олохтон туорабытын аймактарыгар, билэр дьонугар, үлэһиттэригэр дьэриэтик курутууһун туран иһитинэрбит.

Коргонд, олооро, кийиһиттэра, сизинэра. Кутурданыһарыт тирдэллэр:

- Чурапчы нэһилиэгин олохтоор Фемин Дмитрий Федорович олохтон туорабытын кэргэһөөр, ээни балыһа автоклавны мелсистертигэр Айталына Гаврильевна, орлорутар, сизинэригэр уонна тугас аймактарыгар улуустары кийи балыһа дьаһалтата, профкома уонна полисизинка коллективна.

- Ытыктыгар тыйа Фемин Дмитрий Федорович күн сириттэн барыһынан колледжарыгар Анна Алексеевна Шарышча, ээни орлорутар «Космол» уһууһан коллективна.

- Күндү адыт, Чурапчытаагы РЭС ветеран энергетига Фемин Дмитрий Федорович олохтон туорабытын уолутар Фе-

дор Дмитриевич Фоминна Чурапчытаагы РЭС коллестивна.

- Күндүтүк санын аймактары, убайыгар, Чурапчытаагы РЭС ветеран үлэһитэ Фемин Дмитрий Федорович олохтон туорабытын кэргэһөөр, орлорутар, сизинэригэр Мылдарайыттан Феминнар, Ядрикскайдар, Ожосовтар, Кытаанахтан Потановтар дьиз кэргэттэр.

- Күндү күтүгүтэра Фемин Дмитрий Федорович өлөн туорабытын ээни ийдэрэтир Айталына Гаврильевна уонна орлорутар, сизинэригэр Чурапчытан Утегисовтар, Воронковтар Копыловтар.

- Күндүтүк санын бырааттарга, таайдарга Фемин Дмитрий Федорович өлөн туорабытын кэргэһөөр, кийиһиттигэр, сизинэригэр Айталына Гаврильевна, орлорутар Косиннар, Федора, Зоя, кийиһиттигэр Даша, Верада, сизинэригэр Хатылыттан күтүгүтэ А.Д. Попов, балта А.А. Шарова дьиз кэргэттэр.

- Фемин Дмитрий Федорович олохтон туорабытын кэргэһөөр, орлорутар, сизинэригэр Хатылыттан чутас ыалыра Мансижовтар, кийиһиттэр, Бириэстэр, Пермисовтар.

Чакыр нэһилиэгин олохтоор, үлэ ветерана ФИЛИПОВА Анна Петровна ыарахан ыарыһыттан олохтон туорабытын кутурданыһарыт тирдэллэр:

- Улахан дьиз кэргэн күл-күбөй ийэте, эйэрэ эбэте

Филиппова Анна Петровна олохтон барыһынан орлорутар, кийиһиттигэр, күтүгүтэр, сизинэригэр, хос сизинэригэр, чутас аймактарыгар «Чакыр нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата, кырдыаастар сэдизтэрэ.

- Ыкса ыалыра, эбэһэрэ, дьүөгэлэрэ, аймага Филиппова Анна Петровна орто дойдуттан барыһынан тапталлаах кэргэһөөр Филиппов Александр Васильевич, орлорутар, сизинэригэр Айна, Александр, Александр Адамовтар, Зоя Адамова.

- Ытыктыгар саныастара Филиппова Анна Петровна өлбүтүнэн убайдарыгар, абаһыгарыгар, таайдарыгар Александр Васильевич Филиппов, ээни орлорутар, Алексей, Федора, Михаил, Екатерина, Анна, кийиһиттэ Валентина дьиз кэргэттигэр, кийиһиттигэр, күтүгүтэригэр, сизинэригэр, хос сизинэригэр Чакыртан Николай, Агафья, Саргылана, Ефимовна Филипповтар, Василий, Ирина Сидоровтар, Вана, Пелагея Васильевтар, Дьоккуускайтан Снежана, Степан Пестриковтар, Диригитан Екатерина, Илья Васильевтар, Арыһаахтан Людмила, Алексей Прокопьевтар.

- Ытыктыгар саныастара Филиппова Анна Петровна олохтон туорабытын кэргэһөөр, убайытыгар Александр Васильевич, орлорутар Александра, Михаил, Федора, Екатерина, Анна, кийиһиттигэр, күтүгүтэригэр, сизинэригэр, хос сизинэригэр Хахсыттан Борисова Мария Ильяковна, Саша Васильев Васильевич дьиз кэргэттэрэ.

Дьоккуускай куорат олохтоор, СР үтүөлөх горнята, «Алмазы Анабара» АО отделин начальнига

СЛЕПЦОВ Анатолий Николаевич соһуугу күн сириттэн барыһынан кутурданыһарыт тирдэллэр:

- Тапталлаах убайа Слепцов Анатолий Николаевич күн сириттэн барыһынан балыгар Слепцова Александр Николаевич «Чурапчыстрой» ХЭТ.

- Тапталлаах уола, убайа Слепцов Анатолий Николаевич өлбүтүнэн ийэтигэр Мотрена Никитичина, балыгар, дьүөгэлтэр, бириэс үлэһэбит колледжарыгар Александр Николаевич, Вадим, бириэс төрөөбүтүгэр Анатолий Николаевич, Илья Васильевич.

- Слепцов Анатолий Николаевич күн сириттэн барыһынан ийэтигэр Мотрена Никитичина, күтүгүтэригэр Валентин Николаевич уонна бириэс төрөөбүтүгэр, орлорутар, сизинэригэр Диригитан Софрония, Архунтар, Хадаартан Клара Михайловна, Мылдыһыттан Комиссоровтар.

- Слепцов Анатолий Николаевич күн сириттэн барыһынан ийэтигэр Мотрена Никитичина, балыгар Александр Николаевич, аймактарыгар Ыкса ыалыра, Горькай атылаан уулусса олохтоохторо.

Редактор - директор: А.А. ЗАХАРОВ. Эпиктиир секретарь, доруубуйа хариһабыла, сурук отдела - Е.Г. МАКАРИНСКАЯ. Быраап отдела - О.В. ТРОФИМОВА. Ычат, үөрэһини отдела, культура отдела, литературнай содружник - Н.Н. ПУХОВА. Экономика, спорт, тыйа хаһайыстыбатын отдела - А.М. СЛЕПЦОВ. Корректор - В.Н. ПЕТРОВА. Верстальщик - Л.К. ПОПОВА. Бачээтэччилэр - Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ, С.А. ПАВЛОВ.

Хайнаат бачээкэ бариллэр графика: 16 ч 00 м. Бачээкэ бариллэр: 16 ч 00 м. «Сага олох» редакционной-издательской холбоһука 27.06.2012 с. офсетнай бачээт. Адырыһа: 678670, Чурапчы с/а, Кара Меркс уул. 26 "а". Индекс: 54907. Хайнаат нэһилиэгэ үстэ: оптуурунука, чэппиэра уонна субуотаба тахсар.

Тэрийэн таһаарсаччылар: СР Правительствота, Чурапчы улуунун «Сага олох» редакционной-издательской холбоһука автономной учреждениэ. Маасабой информация средс-каларын туһунан РФ Сокуоннарын тутуһууну конкурсулаах уонна регистрациһылар РФ бачээкэ СР региональный управленигитер 2011 с. атыһын 13 күнүгэр регистрациһылар нүмэрэ - ПИ №14-0190.

ААДЫРЫСЫТ: 678670, Чурапчы с/а, Кара Меркс уул. 26 "а". Телефоннарыт: редактор - 41-332, отдиллар - 41-265, 41-358. E-mail: saganoloh@mail.ru

Бачээкэ сакаас: № 85-86 (10518-10519) Тираж 2336. Хаһыат сыналга: 10 солк.

Сага олох

Автор сурутар илгитер сакаас редакция позитивтар маһыһыт түбүгэр буолбатар. Сурууһа иһиллэр калачылар кырдыаастарыгар атылаан өлөр тус бийэ суар.